

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem, ve věci

žalobkyně: S. P., narozena dne, st. přísl.
zastoupena advokátem JUDr. Pavlem Novotným,
sídlem Archangelská 1, Praha

proti

žalované: Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie
sídlem Olšanská 2, P.O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 24. 10. 2019, č. j. CPR-19184-7/ČJ-2019-930310-V234,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se svou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24. 10. 2019, č. j. CPR-19184-7/ČJ-2019-930310-V23, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále též „prvostupňový správní orgán“) ze dne 8. 4. 2019, č.k. KRPJ-6203-31/ČJ-2019-160022-SV a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobkyni podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále též „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a doba, po kterou ji nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na dobu 1 roku. Počátek doby, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byl stanoven v souladu s ustanovením § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Současně byla stanovena doba k vycestování z území České republiky v délce 14 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Na žalobkyni se nevztahují důvody znemožňující vycestování. Důvodem pro uložení správního vyhoštění byla skutečnost, že žalobkyně byla dne 15. 1. 2019 podrobena ze strany příslušníků Policie ČR pobytové kontrole při pracovní činnosti dojení krav, obsluha a úklid zařízení a přilehlých prostorů ve společnosti A., a.s., přičemž tuto činnost vykonávala nejméně od 5. 12. 2018 do 15. 1. 2019. Předložila toliko platný cestovní doklad Ukrajiny, ve kterém bylo vyznačeno národní vízum Polské republiky typu D s platností od 18. 6. 2018 do 9. 6. 2019. Nepředložila jiné dokumenty, které by ji opravňovaly k výkonu činnosti, při které byla kontrolována.

II. Žaloba

3. V žalobě žalobkyně namítala, že správní orgány porušily § 2 odst. 1, 3, 4, § 3 a § 50 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Nesouhlasila se závěrem, že by jako cizinec na území ČR byla zaměstnána bez oprávnění k pobytu nebo povolení k zaměstnání, neboť na území ČR nevykonávala žádnou soustavnou a závislou práci a nenacházela se ani v jakémkoliv pracovněprávním vztahu. V jejím případě se jednalo toliko o jednorázovou brigádu. Proto u ní nejsou naplněny všechny aspekty výkonu práce, tak jak jsou definovány v zákoníku práce.

4. Žalobkyně dále namítala, že absolutně nesouhlasí se závěrem správního orgánu ohledně možnosti vycestovat na Ukrajinu. Kategoricky tedy nesouhlasí se závazným stanoviskem Ministerstva vnitra ČR, č.j. MV-81002-2/OAM-2019 ze dne 20. 8. 2019. Důvodem nesouhlasu je skutečnost, že na Ukrajině v současné době probíhá dlouhodobý vnitrostátní válečný konflikt. Dle žalobkyně tento ozbrojený vnitrostátní konflikt v současnosti nepolevuje na intenzitě, neboť jsou i v posledních dnech neustále hlášeny přestřelky, a to včetně mrtvých mezi příslušníky vojenských jednotek, ale také mezi civilním obyvatelstvem. Z informací OAMP pak jednoznačně plyne, že situace na

východě Ukrajiny je neustále napjatá, neboť incidenty se i nadále soustřeďují na hranice mezi územím ovládaným povstalci a vládními jednotkami v Doněcké a Luhanské oblasti. Převážně na tomto území se rebelové samozvaných republik Doněcké a Luhanské dopouštějí činů kvalifikovaných jako válečné zločiny, včetně mučení nebo mimosoudních poprav. Je tak zcela jisté, že se po dvou letech konfliktu v samozvaných republikách vytvořilo v rámci celé Ukrajiny prostředí nestability, nejistoty a beztrestnosti značně dopadající na civilní obyvatelstvo, a to na celém území Ukrajiny.

5. Dle žalobkyně tedy nebyly splněny podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí a ani ke stanovení doby 14 dnů k vycestování z ČR.

III. Vyjádření žalované

6. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že bylo protiprávní jednání žalobkyně dostatečně prokázáno a zdůvodněno. Ve zbytku se poté žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného a prvostupňového rozhodnutí, ve kterých se podle jejího názoru správní orgány vypořádaly se vším, co vyšlo v řízení najevo. Proto krajskému soudu navrhla, aby žalobu jako nedůvodnou zamítla.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s. ř. s.“, ve spojení s ust. § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

8. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

9. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné).

10. Žaloba **není důvodná**.

11. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců lze uložit správní vyhoštění cizinci, *je-li cizinec na území zaměstnán bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání*. Pro účely zákona o pobytu cizinců se „zaměstnáním“ rozumí výkon činnosti, ke které cizinec potřebuje povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu nebo modrou kartu. (první věta § 178b odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Podle § 89 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, může být cizinec přijat do zaměstnání a zaměstnáván, *je-li držitelem platné zaměstnanecké karty nebo modré karty, pokud tento zákon nestanoví jinak*, popřípadě *má-li platné povolení k zaměstnání vydané krajskou pobočkou Úřadu práce a platné povolení k pobytu*. „Zaměstnáním“ se přitom rozumí zaměstnání v pracovněprávním vztahu (§ 10 zákona o zaměstnanosti), tedy výkon závislé práce v režimu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů [srov. § 1 písm. a) tohoto zákona].

12. Mezi účastníky řízení nebylo sporné, že žalobkyně neměla povolení k zaměstnání ani zaměstnaneckou kartu, ač k tomu byla ze zákona povinna. Žalobkyně však v žalobě uvedla, že nevykonávala soustavnou a závislou práci, ale toliko jednorázovou brigádu.

13. Soud k tomu uvádí, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. února 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, č. 3027/2014, zdůraznil nezbytnost odlišování závislé práce od mezilidské výpomoci. Za společný rys a leitmotiv závislé práce označil osobní či hospodářskou závislost zaměstnance na zaměstnavateli. *„Tyto znaky slouží k odlišení závislé práce od jiných ekonomických aktivit (zejména samostatného podnikání), ale také od aktivit jiného charakteru (zejména mezilidské výpomoci). [...] Odměna tedy sice přísně vzato nepředstavuje samostatný definiční znak závislé práce (jde o povinnost, která zaměstnavateli na základě výkonu práce vzniká), avšak pokud jedna osoba poskytne nebo přislíbí druhé za její činnost odměnu, jde o významnou skutečnost pro posouzení, zda mezi nimi existuje vztah nadřízenosti vyplývající z hospodářské závislosti zaměstnance na zaměstnavateli.“* I když se tyto úvahy týkaly odpovědnosti za správní delikt spočívající ve výkonu nelegální práce v režimu zákona o zaměstnanosti, jsou plně využitelné i pro posouzení, zda žalobkyně vykonávala na území České republiky zaměstnání v rozporu se zákonem o pobytu cizinců. Žalobkyně přitom ve správním řízení sama přiznala, že měla sjednanou odměnu za práci ve výši 90 Kč/hod, kterou ji měl vyplatit pan M. Její činnost spočívala v tom, že dvakrát denně dojíla krávy a dále uklízela dojírnu a přilehlé prostory v celém zemědělském objektu. Odpracované hodiny zapisovala do pracovního sešitu. Věděla o tom, že na území ČR pracuje nelegálně, ale chtěla si vydělat finanční prostředky. Ručně psaná evidence docházky je pak i součástí správního spisu. Součástí správního spisu je svědecká výpověď pana M. H., který uvedl, že zastupuje společnost B., která na základě poptávky jiných firem zajišťuje těmto pracovníky. Do společnosti A. takovým způsobem zajistil žalobkyni. Žádnou smlouvu nebo dohodu však s cizinci nepodepisuje, pracovní oděv ani pomůcky jim nezajišťuje. Pokud cizinec potřebuje zálohu, tak jim ji sežene a předá ji. Součástí správního spisu je pak i výpověď S. Š., předsedy představenstva společnosti A. Ten zejména uvedl, že z důvodu nedostatku pracovní síly a zvýšeného počtu nemocných zaměstnanců uzavřel rámcovou smlouvu se společností B., jejímž účelem pak bylo dodání pracovníků pro živočišný úsek, dojení. Ohledně plnění smlouvy jedná s panem H. Když potřebuje pracovní sílu, zavolá mu, domluví se na finančních záležitostech a následně dojde k dodání dělníků. Práci dělníkům určuje zootechnik, který i odvedenou práci kontroluje. Veškeré stroje a zařízení, se kterými pracují, patří A.U. Pracovní oděv ani pomůcky jim neposkytují. Ani je nevyplácí, neboť každý měsíc přijede pan H., vzájemně si odsouhlasí fakturu. Součástí správního spisu je dále i rámcová smlouva o dílo uzavřená mezi společností B. a společností A.

14. Co se týká otázky soustavnosti práce vykonávané žalobkyní, lze opět odkázat na výše citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, v němž Nejvyšší správní soud zařadil soustavnost mezi znaky závislé práce: *„Samozřejmě je třeba tento první znak v konkrétních případech aplikovat uvážlivě. Inspekční kontrola zpravidla odhalí jen činnost prováděnou v době kontroly samotné; na její soustavnější charakter je možno usuzovat až z dalších skutečností zjištěných, například z výpovědi obviněného, z výsledku svědků či ze situace na místě (charakter činnosti, množství již provedené práce apod.). Na závadu nemusí být ani to, že se činnost dosud soustavnou stát nestihla (jedná se například teprve o první den práce „na zkoušku“), jestliže se takovou podle vůle stran následně stát měla (srov. k tomu Stádník, J., Kontrolní činnost inspekce práce v oblasti agenturního zaměstnávání a nelegální práce, Sborník příspěvků z*

mezinárodní vědecké konference Pracovní právo 2012 na téma Závislá práce a její podoby, Brno: Masarykova univerzita, 2012, 254 s.).“

15. V posuzovaném případě žalobkyně docházela do kravína každý den, práci vykonávala od 4:30 hod do 11 hod a od 14 hod do 20:30 hod., tj. celkem 11 hod denně (žalobkyně sama při výslechu svou pracovní dobu uvedla), její pracovní doba byla předmětem evidence. Činnost žalobkyně pak trvala od 5. 12. 2018 až do dne kontroly 15. 1. 2019, tj. více než 1 měsíc. Dle názoru soudu tak byla činnost žalobkyně pravidelného a soustavného charakteru a nejednalo se o jednorázovou brigádu, jak namítala v žalobě. Soustavná totiž nemusí nutně být pouze práce vykonávaná dlouhodobě, jak vyplývá z výše citovaného rozsudku, může se jednat i o krátkodobější zaměstnání na pravidelném základě. Nejvyšší správní soud v minulosti postrádal znak soustavnosti u práce vykonávané po několik hodin (rozsudek ze dne 30. července 2014, č. j. 3 Ads 111/2013 - 31) či pouhý den (rozsudek ze dne 7. dubna 2016, č. j. 4 Ads 27/2016 - 40). Žalobkyně však v kravíně a areálu zemědělského družstva pracovala již déle než měsíc a nic nenasvědčovalo tomu, že by předtím, než byla cizineckou policií kontrolována, zamýšlela výkon práce ukončit již ke dni 15. ledna 2019. Zdejší soud proto uzavírá, že žalobkyně vykonávala zaměstnání ve smyslu zákona o pobytu cizinců a zákona o zaměstnanosti bez platného povolení, čímž dala žalovanému důvod rozhodnout o jejím správním vyhoštění podle výše citovaného § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců.

16. Další námitka žalobkyně směřovala proti obsahu závazného stanoviska a posouzení situace na Ukrajině. Podle § 120 a odst. 1 zákona o pobytu cizinců policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle [§ 119](#) a [120](#) je povinna si vyžádat závazné stanovisko^{9b)} ministerstva, zda vycestování cizince je možné ([§ 179](#)). Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *není vycestování cizince možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem (...), hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy (...)* a že *nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem (...)*. Dále podle § 149 odst. 5 věty první správního řádu platí, že *pokud odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska*. V posuzovaném případě Ministerstvo vnitra vydalo dne 16. 1. 2019, ev. č. ZS46239 závazné stanovisko k možnosti vycestování žalobkyně, podle něhož bylo její vycestování na Ukrajinu možné. Proti tomuto závaznému stanovisku mířila odvolací námitka, a proto jej přezkoumal ministr vnitra, který svým závazným stanoviskem ze dne 20. 8. 2019, č.j. MV-81002-2/OAM-2019 závazné stanovisko ze dne 16. 1. 2019, ev. ZS46239 potvrdil a konstatoval, že vycestování žalobkyně na Ukrajinu je možné.

17. Ve vztahu k tomu, jak byla posouzena situace na Ukrajině, soud předesílá, že není úkolem správních soudů, aby v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu samy posuzovaly situaci na Ukrajině, nýbrž aby v mezích žalobních bodů přezkoumávaly napadené výroky správních rozhodnutí a ty závazné podklady rozhodnutí, které není možné napadnout samostatnou žalobou. Takovými podklady v právě projednávané věci nepochybně jsou jak závazné stanovisko ministerstva, tak závazné stanovisko ministra vnitra vydané v odvolacím řízení, jež situaci na Ukrajině z pohledu možného trvání důvodů znemožňujících vycestování žalobkyně nepochybně posuzují. Žalobkyně především namítala, že v místě jejího pobytu na Ukrajině hrozí nebezpečí vážné újmy,

neboť je v Doněcku a Luhansku vedena válka. Závazná stanoviska však výskyt bezpečnostních incidentů ve formě bojů zneprátených stran nezpochybňují a přiznávají, že v uvedených dvou správních oblastech Ukrajiny „panuje zhoršená bezpečnostní situace“. Pro posouzení z hlediska nebezpečí vážné újmy je však stěžejní, že místo pobytu žalobkyně, tj. obec Velyka Uholka v Zakarpatské oblasti, není v současnosti střety ukrajinských vládních vojsk a povstalců ze stran separatistů, nijak zasažena. Věcné závěry ve vztahu k § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců závazného stanoviska ministra vnitra vydané v odvolacím řízení se zřetelně opírají především o informaci OAMP Ukrajina-politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 25.4.2019, která poskytuje nejaktuálnější možný přehled relevantních informací o poměrech na Ukrajině, jíž je žalobkyně státní občankou. Sama žalobkyně pak v rámci své výpovědi uvedla, že neexistují důvody, které by ji bránily ve vycestování z území ČR. Na Ukrajinu se vrátit chce. V místě jejího pobytu na Ukrajině s ní žije její syn, dcera, matka a otec. S ohledem na výše uvedené soud ani tuto námitku neshledal důvodnou.

18. S ohledem na shora uvedené důvody bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

V. Náklady řízení

19. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, protože se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 3. ledna 2020

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

K. M.